

VAN MENS TOT MENS

LEDENORGAAN VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK 'HUMANITAS'
NUMMER 4 - VEERTIENDE JAARGANG - DECEMBER 1964

LANDELIJK BELEID

Het bestuur van de vereniging

De in 1963 door het congres vastgestelde gewijzigde statuten hebben deze zomer de koninklijke goedkeuring verkregen.

De Verenigingsraad is dus in oktober, in zijn tweede vergadering, voor het eerst als officieel gezelschap bijeengewoest. Zodra de Staatscourant met de officiële tekst verschijnt, volgen onze nieuwe statuten in druk (en in een omslag met een nieuwe kleur!). Verder speuren in de schriftelijke weergave van de daden en besluiten van het hoofdbestuur brengt aan het licht, dat in de verslagperiode de nadruk is gevallen op de verbanden met de afdelingen en het begeleiden met richtlijnen en adviezen van het uitvoerende werk.

Alle deelorganen die maatschappelijk werkers of adviseurs in dienst hebben, ontvingen geheel herziene richtlijnen voor het Algemeen Maatschappelijk Werk.

De twee nieuwe uitvoeringsorganen voor Gezinsvoogdij in de arrondissementen Groningen en Leeuwardens hebben zich ontworsteld aan de financiële afhankelijkheid van het hoofdbestuur door het tijdig bereiken van een subsidiepeil van de werkzaamheden. Het hoofdbestuur kon daarna met de nodige vrijheid het uitvoeringsorgaan in de arrondissementen Zutphen en Arnhem financieel de gelegenheid geven in het komende jaar hetzelfde te doen.

Als resultaat van een gelukkig advies van de Verenigingsraad heeft het hoofdbestuur een brochure samengesteld met als inhoud onze visie op de uitvoering van de per 1 januari 1965 in werking tredende Algemene Bijstandswet. Die brochure — nu bij de drukker — gaat in december, misschien wel ongeveer tegelijk met dit blad, naar alle afdelingen en gewesten en, daar is het eigenlijk om begonnen, naar alle gemeentebesturen waarmee onze afdelingen geregelde relaties onderhouden.

Ook lezers van dit blad die daarvoor belangstelling hebben, doch geen bestuurslid zijn, kunnen, zolang de voorraad strekt, deze brochure bestellen.

Ongeveer gelijktijdig komt nog een kleine handleiding voor het reclasseringswerk in afdelingen van de pers. Als een gezamenlijke uitgave van het Genootschap tot Reclassering en Humanitas en met ondersteuning van de sectie reclassering van de Generale Diaconale Raad van de Hervormde Kerk en de reclasseringscommissie van de Stichting Joods Maatschappelijk Werk, is de brochure 'De gedetineerde en wij' gereedgekomen. Het boekje is bedoeld als steun en richtlijn bij gevangenisbezoek en reclassering.

Steeds meer afdelingen profiteren nu van een, van het hoofdbestuur uit geleide, dienst voor verlening van bankkrediet aan (gezonde) afdelingen met doorlopende subsidievoorwaarden.

Prof. mr. A. D. Belinfante, de landelijk voorzitter, opende op zaterdag 13 november het dienstgebouw van het Gewest Friesland in de afdeling Leeuwarden en hij was gastspreker in de eerste jaarvergadering waarmee de afdeling Dubbeldam haar officiële bestaan aanving.

Nadat het hoofdbestuur eerst een conferentie van penningmeesters had geadviseerd en vervolgens de Verenigingsraad, is een nieuwe contributie-en-afracht-regeling ontworpen.

De eerste in bijna twintig jaar!

Bij het ontwerpen van deze regeling, die u hiernaast beschreven vindt, maar vooral bij het tegelijkertijd vaststellen van een minimumregeling voor de bijdragen van afdelingen aan gewesten, ook voor de eerste maal, is gebleken van hoeveel nut de mogelijkheid tot overleg met medewerkers-uit-de-praktijk in de Verenigingsraad is.

Niet voor niets is op de laatste vergadering van de Raad de gedachte opgekomen, de verbeterde verbanden nu ook aan de andere kant van de lijn ten volle uit te buiten ten behoeve van de voorlichting aan buitenstaanders. Het eigen net van verbanden is daartoe in beginsel, gereed. Wat nog geregeld moet worden, is de overdracht vande in en om het hoofdbestuur verzamelde kennis — mits geschikt voor de voorlichting — aan plaatselijke medewerkers. Daarover zal allereerst in commissieverband overleg gepleegd worden. De aan propaganda verwante voorlichting aan 'het grote publiek' is namelijk veel moeilijker dan de ondersteuning met kennisverrijkende gegevens van het eigen kader.

De Verenigingsraad

In het bovenstaande korte verslag over de buiten de routine vallende daden van het hoofdbestuur, komt de Verenigingsraad als onmisbare schakel reeds herhaaldelijk naar voren. In de vergadering van de Raad op 17 oktober werd echter niet alleen advies gegeven aan het hoofdbestuur. Er werden ook zeer veel inlichtingen gevraagd!

De nogal plotseling verleende zendmachtiging door minister Bot aan de door de 'grote' fondswervende instellingen opgerichte 'Stichting ter bevordering van Sociale en Culturele Doeleinden door middel van Televisie en Radio' (SOCUTERA), de positie van Humanitas als 'fondswervende' instelling van de '2de groot-

De contributie van Humanitas

In de twee decennia dat Humanitas bestaat, is de minimumcontributie per jaar steeds f 5 gebleven. In die twintig jaar is in ons leven veel veranderd.

We hebben meer geld, meer goederen en alles is duurder.

Dat de minimumbijdrage van onze leden nu ook aan verhoging toe is, behoeft ik u dus niet voor te rekenen.

Wat ik u wil toelichten, is de wijze, waarop dit zal geschieden en ook op welke wijze getracht is de administratieve lasten van onze beleidsvoerende medewerkers in de afdelingen te verlichten.

Allereerst heeft het hoofdbestuur, krachtens een opdracht van het congres, een penningmeestersconferentie en vervolgens de Verenigingsraad om advies gevraagd om de vorm waarin de voornemens het beste zouden kunnen worden gerealiseerd. De minimumcontributie zou moeten worden verdubbeld. Dat was na voorstudie veel de algemene conclusie. Om begrijpelijke redenen is voorschots de minimumbijdrage van f 5 of f 7,50 per jaar gebracht. Verwacht wordt dat ieder lid, dat reeds van oudsher meer bijdroeg dan f 5, ook zijn bijdrage met f 2,50 zal vermeerderen. Van f 7,50 naar f 10 en van f 10 naar f 12,50, enz. Volgens de op het congres in 1963 gemaakte afspraak zal de regeling, ter bekrachtiging achteraf, aan het congres van 1965 worden voorgelegd.

De afdracht aan de landelijke kas van de minimumcontributie is uiteraard ook verhoogd, maar administratief zeer vereenvoudigd.

Van ieder op 1 januari ingeschreven lid betaalt de afdeling in het vervolg f 4 per jaar aan de landelijke kas.

De omslachtige splitsing van de afdracht in een deel voor algemene kosten en een deel voor de abonnementen op de verenigingstijdschriften is afgeschaft.

De ook niet bepaald eenvoudige extra-afdracht van de contributies boven het minimum wordt niet meer geheven en ook de tot dusverre apart berekende port- en verzendkosten voor de tijdschriften is in het afgeronde afdrachtbedrag verwerkt.

Een aantal ingewikkelde administratieve overblijfsels van jaren her is hiermee in één slag opgeruimd.

Het hoofdbestuur heeft twee afdrachtplichten van andere aard voor afdelingen en gewesten radicaal opgeruimd.

Over 1964 zal de afdracht aan de landelijke kas à 25 pct. van de netto-collectieopbrengsten in afdelingen niet meer worden gevorderd. Het plan bestaat in 1965 ook giften van bedrijven, waaraan 60 pct. via de landelijke fondsen door het hoofdbestuur werd herverdeeld, voortaan van hoofdbestuur zijde ongemoeid te laten.

Deze laatste twee faciliteiten zijn bedoeld als compensatie voor de lasten die het deelnemen in de financiering van 'het gewest' voor de afdelingen met zich brengt.

Deze medefinanciering was reeds op vrijwillige basis tot gebruik geworden. Nu heeft het hoofdbestuur ook voor de financiële verhouding tussen afdelingen en gewesten richtlijnen opgesteld. Gewesten en afdelingen behouden de vrijheid hun financiële verhouding op andere wijze te regelen, op voorwaarde dat de begroting sluitend is.

Ik wil deze korte uiteenzetting eindigen met een beroep op alle leden, ook zij die reeds meer dan de minimumcontributie hebben betaald, de gevraagde verhoging van f 2,50 in de op handen zijnde betaling van de contributie voor 1965 te realiseren. Het is nodig.

MR. H. J. TIMMAN

VAN MENS TOT MENS

Ledenorgaan van
de Vereniging voor Maatschappelijk
werk 'HUMANITAS'

★

Redactie:

C. M. Swiebel, H. v. Schaaijk,

★

Administratieadres:

J. W. Brouwerstraat 16, Amsterdam-Z.
Postgiro 582000, telefoon 739444

Het Bihar-project

Op het laatste congres van de IHEU (International Humanist and Ethical Union), dat in augustus 1962 in Oslo gehouden werd, heeft de afgevaardigde van India aandacht en medewerking gevraagd voor een project, dat beoogt verbetering te brengen in de levensomstandigheden in een gebied, genaamd Bihar.

Onder de leden van de Raad van Bestuur, waarvan ik voor Humanitas deel uitmaak, bestond enige aarzeling. Begrijpelijkwijze wilde men eerst enige meerdere zekerheid hebben, of het plan voldoende doordacht was en het daarin te steken bedrag zijn vruchten zou afwerpen. Maar daarnaast zat men wat aan te kijken tegen het bedrag van f 75.000, dat gevraagd werd van de aanhangers van humanistische organisaties in de rijkere landen om de uitvoering van het project mogelijk te maken. Dit bedrag is nl. nodig om het laatste gat te stoppen.

De aarzeling kwam hieruit voort, dat men al grote moeite heeft om de eigen organisatie financieel drijvende te houden. Een beroep op de leden om dan ook nog eens een offer te brengen voor bewoners van een vreemd land leek weinig kans van slagen te hebben.

Ik heb op die laatste tegenwerping toen nog al fel gereageerd. Als men ziet wat de Wereldraad van Kerken doet voor de onderontwikkelde gebieden zou het toch wel een droevig vertoon zijn, als de humanistische internationale niet een bedrag van f 75.000 bij elkaar zou kunnen brengen. De kracht van geestelijk-sociale be-

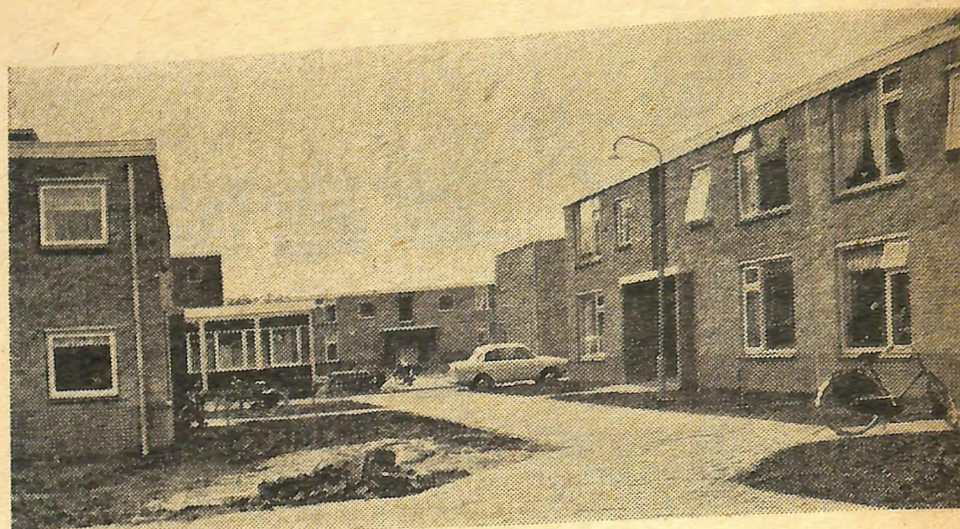
wegingen als de onze zal moeten blijken uit de offerbereidheid. Als die tekort schiet, moet men zich over haar invloed op de wereld-ontwikkeling — en dat moeten wij ons toch ook als taak stellen — niet te veel illusies maken.

Intussen zijn wij twee jaar verder. Het project is door deskundigen getest en waardevol bevonden. Ook naar mijn mening is het een schoolvoorbeeld, hoe door community development tot verheffing van het levenspeil in een beperkt gebied te komen. Het is geheel gebaseerd op het stimuleren van de eigen activiteit en het doorbreken van de lethargie, die het leven in dergelijke gemeenschappen gewoonlijk kenmerkt. Het lijkt mij zelfs zo voortreffelijk opgezet, dat ik het aan mijn studenten in het Institute of Social Studies als lesmateriaal heb voorgesteld. Daarbij komt, dat het gesproken is uit dezelfde beginselen, die ook leidraad zijn voor het werk van Humanitas.

Het project is in de laatste vergadering van de Raad van Bestuur aangenomen. Nu gaat het er alleen nog maar om de benodigde f 75.000 bij elkaar te krijgen. Zullen de leden van Humanitas mijn vertrouwen in hun offervaardigheid beschamen? Ik kan het nauwelijks geloven.

Men kan zijn bijdrage direct storten op het gironummer van de Bihar-actie (64.75.00 te Utrecht). Men zou ook kunnen trachten afdelingsgewijs geld in te zamelen. Laten de afdelingsbesturen daarop hun vindingrijkheid eens beproeven.

MR. J. IN 'T VELD

Bejaardenhuisvesting in Hengelo (II)

De Stichting Bejaardenzorg Humanitas Hengelo, die sedert 10 jaar een complex bejaardenwoningen met een dienstverleningscentrum exploiteert, heeft enige jaren geleden op dit complex een pensiontehuis voor 25 personen in gebruik genomen.

Al spoedig bleek, dat de vraag zowel naar bejaardenwoningen als naar kamers in het pensiontehuis zo groot was, dat plannen tot de bouw van een nieuw complex werden gemaakt.

Inmiddels is dit complex bijna gereedgekomen. Het bestaat uit een pensiontehuis voor 50 verzorgden (met 8 tweepersoonskamers), 62 bejaardenwoningen, bestaande uit woonkamer, slaapkamer, logeerkamer, keuken, toilet en douche en berging, en twee woningen die speciaal zijn aangepast voor een echtpaar, waarvan de vrouw minder valide is en gebonden aan een rolstoel. Genoemde 64 woningen, die alle

centraal verwarmd zijn, zijn inmiddels bewoond, het pensiontehuis zal in januari 1965 in gebruik worden genomen.

Vanuit het pensiontehuis wordt een bepaalde service verleend in de bejaardenwoningen. Deze is gericht op de eerste bijstand bij ziekte, het waarschuwen van arts en kinderen, inschakeling van gezinsverzorging en wijkverpleging, terwijl incidenteel ook gedurende enige tijd hulp door het personeel uit het pensiontehuis zal worden gegeven.

In het hoofdgebouw is voor de bewoners van de bejaardenwoningen een recreatiezaal, een knutselkamer en een centrale wasserij. Wanneer de huisvrouw niet in staat is zelf te koken, kan tegen betaling van de kostprijs warm eten betrokken worden uit het pensiontehuis.

Op de foto is de lage uitbouw van het pensiontehuis nog juist zichtbaar. N. DE BOER

Nadere financiële gegevens over activiteiten van gehele vereniging in '63

Onderstaande overzichten zijn samengesteld uit de gegevens, verstrekt door de penningmeesters van de meeste deelorganen van de landelijke vereniging, aangevuld met cijfers ontleend aan jaarverslagen, subsidie-afrekenin-

gen e.d. Voor de goede orde moet worden opgemerkt, dat deze cijfers niet zijn gecontroleerd door onze accountants, zodat deze hiervoor geen verantwoordelijkheid dragen. De cijfers zijn afgerond op veelvouden van f 1.000,—.

Bijna alle uitgaven zijn gedaan in de ruim 20 afdelingen waar beroepskrachten in dienst waren voor het algemeen maatschappelijk werk (in de drie grote-stadsafdelingen bovendien voor het gezinsvoogdijwerk en de gepatrierdzorg). Het budget van de afdelingen Rotterdam, Amsterdam en Den Haag bedroeg te zamen ruim f 420.000.

De afdelingen met één of enkele full-time beroepskrachten gedurende heel 1963 kwamen elk op een budget tussen f 8000,— en f 24.000,— (Leeuwarden, Sneek, Groningen, Almelo, Enschede, Hengelo, Zwolle, Arnhem, Utrecht, Beverwijk, Haarlem, Hilversum, Zaanstreek, Delft).

Gecombineerde staat van baten en lasten 1963 van de plaatselijke gezinsverzorgingsdiensten van Humanitas

Salarissen leidsters en verzorgsters	f 310.000,—	Subsidies (taxatie)	f 517.000,—
Salarissen helpsters	f 415.000,—	Retributies	f 276.000,—
Salarissen overig personeel	f 19.000,—	Bijdragen	f 34.000,—
Sociale verzekeringspremies	f 69.000,—	Ziekengelden	f 41.000,—
Pensioenpremies	f 12.000,—	Overige baten	f 12.000,—
Overige kosten	f 65.000,—		
	f 890.000,—		f 880.000,—
		Tekorten minus overschotten	f 10.000,—
			f 890.000,—

De kosten van de gezinsverzorging werden in 1963 gemiddeld voor ruim 60 pct. gedekt door overheidssubsidies. Daarnaast is ruim 30 pct. van de kosten bijgedragen door de gezinnen en werkgevers, in de vorm van retributies. Op grond van de exploitatiecijfers kunnen worden onderscheiden:

— de 'grote drie' met een budget tussen f 100.000,— en f 200.000,— (Haarlem, Amsterdam en Groningen);

— een groep van vier met een budget tussen f 40.000,— en f 55.000,— (Zwolle, Dordrecht, Den Haag en Rotterdam);

— een groep van vier met een budget tussen f 20.000,— en f 35.000,— (Almelo, Enschede, Delft en Mijnsloot);

— de overige gezinsverzorgingsdiensten met een budget tussen f 5000,— en f 15.000,—.

Gecombineerde staat van baten en lasten 1963 van de plaatselijke afdelingen van Humanitas (exclusief gezinsverzorging)

Personeelskosten	f 504.000,—	Subsidies	f 452.000,—
Bureaunkosten	f 61.000,—	Contributies	f 76.000,—
Verenigingskosten	f 55.000,—	Giften, enz.	f 83.000,—
Afdrachten, enz. aan hoofdbestuur	f 36.000,—	Bijdragen hoofdbestuur	f 45.000,—
Bijdragen aan gewesten	f 5.000,—	Diverse baten	f 43.000,—
	f 661.000,—		
Overschotten minus tekorten	f 38.000,—		
	f 669.000,—		f 669.000,—

Gecombineerde staat van baten en lasten 1963 van de gewesten van Humanitas

Personeelskosten	f 159.000,—	Subsidies	f 145.000,—
Bureaunkosten	f 19.000,—	Bijdragen hoofdbestuur	f 24.000,—
Verenigingskosten	f 5.000,—	Bijdragen afdelingen	f 5.000,—
	f 183.000,—		
Overschotten minus tekorten	f 1.000,—		
	f 184.000,—		f 184.000,—

De uitgaven van de gewesten hadden betrekking op de functie van samenwerkingsorgaan voor het maatschappelijk werk op provinciaal niveau en de functie van uitvoeringsorgaan voor het gezinsvoogdijwerk, het laatste in de arrondissementen Groningen, Utrecht en Haarlem.

Ten slotte zijn de bovenstaande cijfers

van gezinsverzorging, afdelingen en gewesten samengevoegd met de officiële cijfers van het centraal bureau en de landelijke activiteiten. In deze geconsolideerde staat van baten en lasten zijn de onderlinge betalingen tussen het hoofdbestuur en de deelorganen weggelaten, omdat deze tot dubbelbetalingen zouden leiden.

Geconsolideerde staat van baten en lasten van de gehele vereniging Humanitas in 1963

Personeelskosten	f 1.748.000,—	Subsidies	f 1.665.000,—
Verpleegkosten voogdijpupillen	f 352.000,—	Particuliere bijdragen	f 357.000,—
Bureaunkosten	f 205.000,—	Retributies gezinsverzorging	f 276.000,—
Verenigingskosten	f 88.000,—	Diverse baten	f 81.000,—
			f 2.379.000,—
		Tekorten minus overschotten	f 14.000,—
	f 2.393.000,—		f 2.393.000,—

Het blijkt nu, dat in 1963 per saldo een tekort is opgetreden dat wordt veroorzaakt door onvoldoende eigen inkomsten van de gewesten, het voogdijwerk

en enige gezinsverzorgingsdiensten, welke slechts gedeeltelijk worden gecompenseerd door extra-baten bij het hoofdbestuur en de afdelingen.

Twee vertrokken pioniers

Na veertien dienstjaren heeft mejuffrouw Dina Rijz onze vereniging verlaten om te emigreren naar de VS.

Als enkelen met haar, is Dien Rijz (haar oude relaties hebben stelselmatig geweigerd haar onderduiknaam Aat Rijz te laten vallen) in die veertien jaar meegegroeid met het geleidelijk steviger wordende organisatie- en beleidspatroon van Humanitas. Maar zij kan met recht nog één van de pioniers genoemd worden. Toen zij in 1951, juist afgestudeerd aan de Sociale Academie, bij Humanitas begon, bestond de staf sinds korte tijd (mejuffrouw M. Dijkstra was toen nog niet lang in dienst) uit zeven kort na elkaar aangestelde medewerkers.

Zij die weten dat het apparaat van Humanitas als een twee-mansbedrijfje van Faber en Boetje, geassisteerd door een capabele typiste, is begonnen, zullen begrijpen dat Dina Rijz deel uitmaakte van de eerste met de aanstelling van mejuffrouw Dijkstra in gang gezette "groei-stuip" van ons apparaat.

Wij, mensen van de tweede groei-stuip, lezen in de geschiedschrijving dat deze "case-worker met kinderen" aanvankelijk belast was met o.a. propagandastukjes schrijven, afdelingen oprichten, een congresverslag schrijven (en wegmaken), spreekuur houden, nieuwe plaatselijke bestuursleden wegwijs maken en het, eerst af en toe, later als dagtaak, op zich nemen van de zorg van onze eerste voogdijkinderen.

(Onze eerste voogdijpupil werd kort geleden in alle ere meerderjarig.) Al spoedig spitste de taak van mejuffrouw Rijz zich toe op het bij elkaar passen van pleeggezinnen en voogdijpupillen. Als we over mejuffrouw Rijz schrijven, moeten we hier even bij stilstaan. Want dat is het werk geworden dat zij met de meeste liefde en met produktieve aan-

wending van haar gaven van hoofd en hart heeft verricht. Eerst als pionier, later geleidelijk deskundiger en ten slotte als specialist en leider van het voogdijwerk van Humanitas. Jongeren heeft zij het vak geleerd en zij is het centrum geweest van het kleine groepje van deskundigen dat steeds, gewapend met hun vakkennis, hun beweging met het lot van bedreigde en reeds gehavende kinderen en met hun persoonlijke inzet, uit ons bestuur, jaar in jaar uit, de laatste beschikbare cent wist te persen om het werk beter te

Mej. D. Rijz

doen dan de rijkssubsidienormen ons toestaan.

Het werken met zoveel bedreigde mensenlevens draineert de geestkracht van de niet daartegen gewapende. Dien Rijz wapende zich met humor, met studie (zij behaalde in 1963 haar 'master degree' in social work in de VS) en met bevrijdende recreatie. In dit verstandige samenspel van krachten heeft zij mede het jonge Humanitas een goede naam als voogdijvereniging bezorgd.

Dit bijzonder onvolledige verhaal over onze vertrokken medewerkster is ook een beetje een verhaal over ons voogdijwerk. Zij-zelf zal het daar, nemen wij aan, wel mee eens zijn.

Wij hopen van harte dat het haar goed gaat in 'de States' en wij zijn ervan overtuigd dat de kinderen die daar met haar te doen krijgen, geluk hebben.

In oktober vertrok nog een pionier uit onze dienst. Een pionier van de decentralisatie. Onze eerste provinciale functionaris van Humanitas, W. J. Wolters, van het gewest Drente. Een van de gebieden waarop de regering zich in de jaren 1957-1958 concentreerde bij het stimuleren van de sociale en economische ontwikkeling was de provincie Drente.

In Drente waren een aantal bescheiden en wel wat eenzame afdelingen van Humanitas gevestigd en er was een vrijwillig zeer capabel gewestelijk bestuur, dat zijn energie uiteraard op werkdagen onvoldoende in daden kon omzetten. De Drentse afdelingen hadden steun nodig. Het samenvallen van de genoemde omstandigheden leidde ertoe dat in 1958 in Drente de eerste gesubsidieerde maatschappelijk-werk-adviseur van Humanitas kon worden aangesteld. Het bleek een goede keus, want de heer Wolters, zelf een Drent, kreeg spoedig vat op het werk en het is voor een groot deel aan hem te danken dat in deze verre-van-rijke provincie de plattelandsafdelingen van Humanitas zich langzaam en met respect afdwingende energie naar hun tegenwoordige produktiviteit hebben kunnen toeworsten.

Met hulp van Wolters zijn zij alle gekomen van initiatief tot uitvoering en dat is dan het duidelijk en direct zichtbare deel van het werk van Wolters.

Daarnaast komt dan nog het resul-

taat van hetgeen Humanitas en zijn functionaris in samenwerking met anderen in de provincie heeft tot stand gebracht.

Wie de sociale geschiedenis van Drente in deze eeuw een beetje kent, zal inzien dat hier op het gebied van het particulier initiatief een enorme achterstand was in te halen. Sociale achterstand zonder meer is moeilijk te compenseren, maar met een groeiende welvaart rondom valt daar nog van overheidszijde wel wat aan te doen. Doch dat wat de overheid bereid is te doen, krijgt pas de volle blijvende waarde en komt tot leven als het particulier initiatief mede tot ontplooiing wordt gebracht. En daarin vooral ligt de verdienste van Wolters voor Humanitas. Hij is er, met het flinke bestuur achter zich in geslaagd in het deel van de bevolking dat voor Humanitas ontvankelijk is, de steunpunten voor dat particulier initiatief te vestigen en te vermeerderen en het initiatief overal op gang te brengen. Velen heeft hij enthousiast voor Humanitas gemaakt en hen daarmee blijvend aan ons uitvoerend kader verbonden.

We nemen met veel vriendschap afscheid van een bijzonder prettige medewerker; man van de daad en weinig woorden. En was het niet wel-dadig dat Wolters die 'weinig woorden' altijd met zoveel literaire smaak wist te rangschikken? Men luistert naar wat hij zegt, zowel om vorm als inhoud. Laat ons hier één opmerking van deze oude-zeeman vastleggen: 'Ik werk nu reeds vele jaren aan-de-wal en in al die tijd ben ik nooit aan de kust geweest, omdat ik eenvoudig niet durfde.'

Wolters blijft in Drente als functionaris van het Provinciaal opbouworgaan.

H. van Schaaik

In memoriam P. C. Faber

Op 3 augustus overleed ons erelid P. C. Faber, de eerste bezoldigde functionaris van Humanitas. Met hem is één van de grondleggers van onze vereniging heengegaan. Onze erevoorzitter, mr. dr. J. in 't Veld, heeft ter nagedachtenis aan deze sympathieke en strijdbare pio-

nier in ons kaderorgaan en in Mens en Wereld geschreven.

Het overlijden van Faber was voor één van onze oudste hoofdbestuur-leden — nu erelid en tijdgenoot van Faber — aanleiding tot de volgende overpeinzing:

Toen begin 1945 Humanitas was opgericht, moesten de voornemens in daden worden omgezet. Dat waren geen spectaculaire daden, maar een reeks onmisbare, doodgewone handelingen, die veel arbeidstijd en energie zouden vorderen. Faber verrichtte ze opgewekt en krachtig. Hij deed dat in een naoorlogse kale omgeving, in een ongezellige ruimte. Laat kwam hij thuis en vroeg was hij weer bezig voor Humanitas en de vreemdste taken moest hij op zijn eenmanspost zelf doen. Hij moest leiding geven aan de reeks pas uit de grond gestampte afdelingen, waarvan de leiders, net als Faber, wel de hoofdlijn zagen, maar geen raad wisten met de rijstebrijberg van verrichtingen, nodig om kans van slagen te hebben bij het bereiken van ons doel, nodig om vooral de buitenkerkelijken 'aan te spreken' en hen te winnen voor het oplevende humanisme en de consequenties daarvan voor de intermenselijke hulpverlening.

Humanitas is grote dank verschuldigd aan Faber om zijn noeste vlijt in de beginjaren, om zijn volharding en doorzettingsvermogen en om zijn onverwoestbaar idealisme. Zonder hem hadden wij, oprichters van het Haarlemse Humanitas, maar ook de andere plaatselijke 'pioniers', het niet gered!

F. H. W. Vlieg

Gevraagd:

hulp in de huishouding

leeftijd 25—35 jaar, in moederloos arbeidersgezin met twee kinderen.

Inlichtingen Bureau Humanitas, Resedastraat 5, Hengelo (O.), tel. 05400—1 65 89. Spreekuur: ma. 19—20 uur en do. 14—15 uur.

LOTERIJ 1964

In ons vorige normale nummer (in september publiceerden wij ons jaarverslag) konden we nog niet melden dat de loterij 1964 geslaagd was.

Een derde loterij voor 1965 staat reeds weer op stapel en op verschillende plaatsen in het land worden nu vergaderingen belegd waarin de afdelingsbesturen met de heren Van Groothoest en De Ruyter kunnen overleggen hoe, de opgedane ervaringen in aanmerking genomen, de taken bij het behouden en uitbreiden van het verkoopapparaat het best kunnen worden verdeeld.

De loterij 1964 is afgewikkeld volgens plan. De belangrijke prijzen zijn alle afgehaald. Het zal de lezers niet verwonderen dat de winnaar van de hoofdprijs van zijn recht op anonimiteit gebruik heeft gemaakt.

De redactie had graag de hoofdprijs-uitreiking met enige publiciteit willen garneren, want ieder eervol gerucht over onze vereniging gaat gepaard met ledenwinst! Dat leert de ervaring. Tot de niets ontziende publiekiedrift van de grote pers achten wij ons niet gerechtigd. Zij of hij was

heel gelukkig met de hoofdprijs, mogen we u wel vertellen. We nemen aan dat hier en daar nog iemand die het erg nodig heeft een graantje heeft kunnen meepikken van dit buitenkansje. Aan de voet volgt een interessant staatje, waarin een statistisch beeld wordt gegeven van de verkoopprestaties van de 6 afdelingen die het meest hebben verkocht.

Het lot waarop de tweede prijs, een auto, was gevallen, bleek te zijn verkocht in de afdeling Coevorden. Het werd deze kleine actieve afdeling van harte gegund hier was feestelijks van te maken, vooral na de uitreiking van de hoofdprijs achter een discreet gordijn.

De koper van het lot bleek echter een natuur minnende zomertoerist te zijn, die reeds hoog en droog naar

Den Haag was teruggekeerd. Ook de tweede prijs is toen sluipend uitgekeerd, want de man had bovendien net een autootje van hetzelfde merk gekocht!

Het blijft een loterij met alle consequenties. Niet altijd komt een gewonen auto zo goed van pas bij een jonge vrouw met kinderverlamming, zoals enkele jaren geleden.

Daar moeten we ons bij neerleggen en ons beperken tot het dankbaar constateren dat de loterij 1964 volledig heeft beantwoord aan haar doel: opvang van het jaarlijks tekort met een onkostenpercentage dat blijft binnen de door de overheid aangegeven grenzen en een stijgende verkoopprestatie van onze eigen leden. Met optimisme kunnen we de volgende loterij tegemoetzien.

Afdeling Coevorden verkocht	5250 loten d.i. 58 per lid
He' gewest Drente verkocht	3900 loten d.i. 69 per lid
De afdeling Heerenveen verkocht	2750 loten d.i. 21 per lid
De afdeling Rotterdam verkocht	40000 loten d.i. 13 per lid
De afdeling Schiedam verkocht	6000 loten d.i. 30 per lid
De afdeling Wolvega verkocht	2600 loten d.i. 24 per lid

Nieuw Humanitas-gebouw geopend

Op 14 november 1964 was het een feestelijke dag voor Humanitas in Leeuwarden en geheel Friesland: het eigen gebouw aan de Harlingerstraat 15 te Leeuwarden kon officieel worden geopend.

In dit gebouw zijn gevestigd: het bureau van de m.w.a. van gewest Friesland, de gezinsvoogdij van het gewest, het a.m.w. van afdeling Leeuwarden.

Een honderdtal genodigden en belangstellenden uit Friesland en het 'buitenland' was aanwezig in de nabijgelegen Prinsentuin, waar de openingsbijeenkomst werd gehouden omdat voor zo'n groot gezelschap het eigen gebouw toch niet voldoende ruimte biedt.

Namens het gewest Friesland werd de bijeenkomst geleid door de heer Wijnands als vervanger van de door ziekte afwezige gewestelijk voorzitter, de heer Engelen.

Voorts werden de gelukwensen in ontvangst genomen door de voorzitter van afdeling Leeuwarden, de heer Van Huizen en de maatschappelijk-werkadviseur van het gewest, de heer Ten Hoff.

Professor Belinfante hield de officiële toespraak, waarin hij de aanpak en werkwijze van Humanitas en haar plaats in de Nederlandse samenleving belichtte. Namens het hoofdbestuur bood hij voor het nieuwe gebouw een aqua-rel aan, die hij hiervoor persoonlijk had uitgekozen (het was een werk van zijn echtgenote, de schilderes W. E. Belinfante-Sauerbier). Een rij van sprekers feliciteerde daarna Humanitas met het eigen gebouw in Leeuwarden, waarvan de ingebruikneming (ongeveer) samen viel met het 15-jarig bestaan in Friesland.

Wij noemen de wethouder van Sociale Zaken der gemeente Leeuwarden, de directeur van het Provinciaal Opbouworgaan, de vertegenwoordigers van het Humanistisch Verbond (gemeenschap Leeuwarden en gewest Friesland), van de Woningbouwvereniging 'Beter Wonen' en van de Algemene Nederlandse Drankbestrijders Organisatie. Onder het motto 'een goede buur is beter dan een verre vriend' werd namens het gewest Groningen van Humanitas een wandversiering voor de gezinsvoogdij aangeboden. Enige dames uit de afdeling Leeuwarden hebben een Humanitasvlag vervaardigd, waarvoor 'Beter Wonen' de bijbehorende vlaggestok heeft geschonken.

De diepste indruk maakten de bijdragen die uit kleine giften van leden in de hele provincie waren opgebouwd: de leden van Humanitas in gewest Friesland hadden op de openingsdag reeds f 1100 bijeengebracht, welk bedrag in de 'ethische' vorm van een taart door de initiatiefnemer, de heer Leeuwis, zou worden aangeboden aan de gewestelijk voorzitter, de heer Engelen.

Daarnaast hebben de gezamenlijke bonden van het NVV in Friesland

voor dit doel een inzamelingsactie gehouden, die reed f 600 had opgeleverd.

Deze en andere giften zijn dankbaar aanvaard als bijdragen tot de inrichting van het nieuwe gebouw.

Aan het slot van de bijeenkomst is hulde gebracht aan één van de pioniers van Humanitas in Friesland, mevrouw De Groot uit Leeuwarden.

In dit verband werd tevens met ere de naam genoemd van mevrouw v. Oostrum, die helaas niet aanwezig was.

Vervolgens heeft het gezelschap in enige groepen het nieuwe gebouw bezichtigd. Na de eigenlijke opening door prof. Belinfante werden de belangstellenden ontvangen door o.a. de heer Bearda, die de verbouwing en inrichting heeft geleid en de heer Wietsma, die als beheerder van het gebouw voor de financiën heeft gezorgd.

H. Kn.

Universele verklaring van de Rechten van de Mens (III)

Artikel 6. Een ieder heeft, waar hij zich ook bevindt, het recht als persoon erkend te worden voor de wet.

Artikel 7. Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder onderscheid aanspraak op gelijke bescherming door de wet. Allen hebben aanspraak op gelijke bescherming tegen iedere achterstelling in strijd met deze verklaring en tegen ieder ophitsing tot een dergelijke achterstelling.

Artikel 8. Een ieder heeft recht op daadwerkelijke rechtshulp van bevoegde nationale rechterlijke instanties tegen handelingen welke in strijd zijn met de grondrechten, hem toegekend bij Grondwet of wet.

De volgende maatschappelijk werkers werden bij diverse afdelingen aangesteld:

Per 15 juli de heer J. van Eck bij gewest Friesland voor gezinsvoogdij en bij afdeling Sneek voor a.m.w. (vervanging).

Per 1 september de heer A. van den Tempel bij afdeling Zwolle voor a.m.w. (vervanging).

Per 1 september mej. C. P. Leschot bij afdeling Hilversum voor a.m.w. (vervanging).

Per 1 september mej. M. Bentum in afdeling Groningen voor het a.m.w. (vervanging).

Per 1 november bij afdeling Amersfoort R. W. Zondag, kand. m.w. a.m.w. en bijzonder gezinsmaatsch. werk (vervanging).

Per 1 oktober mej. J. Hultink bij afdeling Hilversum en 't Gooi-Noord als m.w. a.m.w. (vervanging).

Per 15 september mevrouw H. F. Harms-Morsink bij afdeling Almelo als kandidaat-maatschappelijk werkster voor a.m.w. (vervanging).

Door het hoofdbestuur werd als opvolgster van mej. D. Rijz de leidster van het Voogdijwerk, mej. E. den Boer aangesteld.

Het congres in 1965 in het midden van Nederland

Het hoofdbestuur heeft de afdeling 'Gooi-Zuid', beter bekend als afdeling Hilversum, gevraagd als gastafdeling voor ons volgend congres op te treden. Het bestuur van de afdeling bleek bereid deze taak op zich te nemen.

Mr. dr. J. in 't Veld lid van de Raad van State

In de vakantieperiode is onze erevoorzitter benoemd tot lid van de Raad van State.

De groei naar meerderjarigheid

Als het congres in 1965 wordt gehouden, heeft de vereniging haar 20ste verjaardag net achter de rug.

Op het congres zal daar op bescheiden wijze aandacht aan worden gegeven.

Er bestaat tevens gegronde hoop dat op dat tijdstip ook het 20.000ste gewone lid zal zijn ingeschreven.

Samenwerking tussen afdelingen in Gelderland

Wie de verslagen over de gewesten en het jaarverslag eens naleest, komt tot de conclusie dat vrijwel gelijktijdig op veel plaatsen in Nederland duidelijk is geworden dat de kansen van een afdeling om naast de vrijwilligersarbeid ook beroepsmaatschappelijk werk ter hand te nemen, gebonden zijn aan zo iets als een 'minimumvermogen', dat onder meer is samengesteld uit factoren als:

Het oor

te luisteren

ledental, bevolkingssamenstelling, inwonertal, de mate van industrialisatie, houding van de overheid enz.

Bijna overal acht men concentratie van krachten en samenwerking tussen afdelingen het beste antwoord op de zich steeds duidelijker aftekenende beperking. In vakjargon wordt dit 'schaalvergroting' genoemd. Humanitas kent reeds enkele goede voorbeelden van samenwerking met andere groepen in kleine plaatsen. In Friesland hebben 5 energieke afdelingen (niet zonder grote zorgen zelfs) in kleine plaatsen reeds jaren kans gezien een gezamenlijk apparaat met één beroepsmedewerker te dragen.

Gelijksoortige wensen worden in meer gewesten gekoesterd en in Gelderland hebben de afdelingen Ede, Renkum en Wageningen het besluit genomen zich tot het hoofdbestuur te wenden met een plan voor concentratie tot één afdeling. Ook hier is het uiteindelijke doel de uitvoering van deskundig maatschappelijk werk mogelijk te maken. Een verschil met de 5 afdelingen in Friesland is dat elk van de componenten hier zijn zelfstandigheid volledig opgeeft ten gunste van een nieuwe regionale afdeling op grotere schaal onder de naam van afdeling 'Neder-Veluwe'.

Het is te verwachten dat dit voorbeeld elders zal worden nagevolgd.

Met soortgelijk doel voor ogen is de afdeling Texel opgeheven. De leden op dit eiland worden met ingang van 1 januari 1965 opgenomen in de afdeling Den Helder.

Een merkwaardige gemeente

Nederland kent grote gemeenten, kleine gemeenten, dorpsgemeenten, stadsgemeenten en de laatste tijd begint ook de kwalificatie 'randgemeente' populair te worden. Volgens minister Toxopeus moeten randgemeenten bij voorkeur sterk zijn.

Kort geleden lazen we over een recreatiegemeente. Zo sluipt het sociale jargon de nomenclatuur van de bestuursvormen binnen. Maar we moeten toch oppassen vrij te blijven van de verzuiling in dit soort benamingen.

Wat te denken van de advertentie in het Tijdschrift voor Maatschappelijk Werk, die aldus begint:

GEMEENTE SPRANG-CAPELLE (protestantse gemeente)

B. en W. van Sprang-Capelle roepen sollicitanten op voor de betrekking van maatschappelijk werkster.

Wat zou dat zijn, een protestantse gemeente?

De stichting Gelderland bestond 25 jaar

De Stichting Gelderland bestond in sept. jl. 25 jaar. Humanitas is deze actieve stichting veel dank verschuldigd voor de vele steun en medewerking in de laatste jaren ondervonden.

Jaarverslag Genootschap

Het Ned. Genootschap tot Reclashing had volgens het jaarverslag op 1 januari 1964 in ons land contact met 2695 reclassenten, waarvan circa 28 pct. in de leeftijd van 18 t.m. 24 jaar. In een jaar tijds werden in totaal 2663 voorlichtings- en andere rapporten t.b.v. de rechterlijke macht en andere justitiële autoriteiten uitgebracht; dat waren er dus 10 per werkdag.

Verder werden er in genootschapsverband door 120 vrijwillige medewerkers bezoek aan 873 gedetineerden gebracht in strafgestichten en huizen van bewaring.